

VAASAN SOTAVETERAANIMUSEON KUNNIAMERKKINÄYTTELY KUNNIANOSOITUS SOTIEMME VETERAANEILLE JA LOTILLE

Vaasan Sotaveteraanimuseossa on 30.1.–29.5.2011 esillä suomalaisia kunniamerkkejä ja niiden saajia, ansioituneita pohjalaisia veteraanisukupolven edustajia käsittelevä erikoisnäyttely. Näyttely on avoinna sunnuntaisin klo 14–16 ja ryhmille sopimuksen mukaan (varaukset Per-Erik Fant, puh. 0500 861 094). Museon osoite on Kirkkopuistikko 22 A, 65100 Vaasa.

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustusilta rf:n 30-vuotisjuhlapäivänä Tammissunnuntaina 30.1.2011 avattiin killan ylläpitämässä Vaasan Sotaveteraanimuseossa suomalaisia kunniamerkkejä käsittelevä erikoisnäyttely. Näyttelyssä esitellään kattavasti sekä viralliset valtiolliset eri ritarikuntien kunnia- ja ansiomerkit että muun isänmaallisen toiminnan ja valtakunnallisen luonteen omaavien yhteisöjen merkit. Sotien ajalta on peräisin myös eräitä saksalaisia kunniamerkkejä, mm. rautaristin ja Kotka-ritarikunnan eri luokkien merkkejä. Kunniamerkkien lisäksi näyttelyaineistoon kuuluu merkkeihin liittyvää oheistietoutta: ritarikuntia, kunniamerkkien keskinäistä järjestystä sekä niiden käyttöä ja kantamista käsittelevät esittelykansiot.

Kunniamerkit ovat esillä niiden saajien mukaisesti ryhmiteltyinä kokonaisuuksina. Esillä on yli sadan pohjalaisen veteraanisukupolven vaikuttajan kunniamerkit, sekä heidän sotien aikaisista että myöhemmistä siviiliansioista saamansa merkit. Jokaiseen esillä olevaan henkilöön liittyy lyhyt henkilötietolomake. Näyttely saa näin myös historiallista ulottuvuutta ja on samalla kunnianosoitus veteraaniemme työlle.

Näyttelyn vanhimmat merkit ovat 1900-luvun alusta, jääkäriajalta sekä Vapaussodan ja sitä seuranneiden Karjalan ja Aunuksen heimosotien ajalta. Jääkäreitä on mukana seitsemän, joista kaksi kenraalia: Uno Fagernäs ja Väinö Vainio. Killan toimialueen viidestä Mannerheim-ristin ritarista mukana ovat Arvid Nordin ja Harald Storbacka. Lotat ovat edustettuna usealla kokoelmalla. Näistä upein on hovioikeudenpresidentti Ritva Hyökyn hieno merkkikokoelma. Korkea-arvoisten valtiolisten merkkien rinnalla Hyökyn kokoelmassa ovat hänen sota-ajan ansioista saamansa lukuisat merkit, mm. kahdesti myönnetty Punaisen Ristin tunnuksin varustettu 1 lk. Vapaudenmitali. Maaherra K.G.R. Ahlbäckin, hävittäjälentäjä ja hovioikeudenpresidentti Heimo Lampin sekä ruotsalaisten vapaaehtoisjoukkojen komentajan, everstiluutnantti Martin Erikssonin merkkikokoelmat ovat myös vaikuttavia. Kuvakooste kunniamerkinäyttelystä on nähtävissä osoitteessa <https://picasaweb.google.com/itvirtanen/Kunniamerkit#>.

Samasta perheestä tai suvusta on monesti useita edustajia. Hovioikeudenneuvos Harald Boucht ja asianajaja Christer Boucht, isä ja poika, ovat ainakin kaikille vaasalai-

sille hyvin tuttuja. Harald Boucht oli tärkeässä roolissa Vapaussodan aikana ja hänet tunnettiin Mannerheimin hyvänä ystävänä. Hänen saamastaan 1 lk. Vapaudenrististä kerrotaan seuraava tarina. Mannerheim katsoi Bouchtin niin ansioituneeksi, että hänelle tuli myöntää tuo korkea-arvoinen kunniamerkki. Esteeksi oli muodostua se, että Bouchtilla ei ollut sotilasarvoa ja 1 lk. Vapaudenristi edellytti vähintään majurin arvoa. Mannerheimin kerrotaan ratkaisseensa ongelman ilmoittamalla, että kyseinen kunniamerkki myönnetään majuri Bouchtille. Vastaavaa luovuutta Marskin kerrotaan harrastaneen myöhemminkin. Christer Boucht tuli tunnetuksi mittavasta toiminnastaan sotainvalidijärjestöissä sekä Grönlantiin ja napa-alueille suuntautuneista tutkimusmatkoistaan, joista hän on kirjoittanut myös lukuisia kirjoja. Christer Bouchtilta on näyttelyssä 19 eri merkkiä. Tavallisesti hän käytti näistä vain arvokkaimpia, viittä Vapaudenristiä.

Näyttelyn jokaiseen kunniamerkkikokoelmaan liittyy oma tarinansa. Erityisesti sota-ajan merkkien taustalla on usein jokin sankariteko. Mutta siellä voi olla myös surua ja murhetta. Näin on erityisesti erään merkkiryhmän, kaatuneiden sotilaiden leskille ja äideille myönnettyjen Vapaudenristin sururistien kohdalla. Näyttelyyn tutustuvat voivat kuulla ainakin osan näistä tarinoista museossa toimivilta oppailta.